

(iv) വ്രതാനുഷ്ഠാനം

ഹിജ്റ വർഷത്തിലെ റമദാൻ മാസം പകൽ സമയം മുഴുവൻ അന്നപാനീയങ്ങളും മൈമൂനാദി കളും വർജിച്ച് ദൈവവിചാരത്തോടെ ഉപവസിക്കുകയാണ് ഇസ്ലാം നിർബന്ധമാക്കിയിട്ടുള്ള വ്രതാനുഷ്ഠാനം. മാനുഷിക സംസ്കാരത്തിന്റെ പ്രാഥമിക പാഠങ്ങളിലൊന്നായ ഉപവാസം പൂർവ പ്രവാചകന്മാരുടെ സമൂഹങ്ങൾക്കും നിർദ്ദേശിച്ചിരുന്നതായി ഖുർആൻ പറയുന്നുണ്ട് (2: 183). മനുഷ്യൻ അവന്റെ ജഡികോശങ്ങളെയും ജന്തുസഹജമായ വാസനകളെയും മറികടക്കുമ്പോഴാണ് സംസ്കാരത്തിലേക്ക് കാലെടുത്തുവയ്ക്കുന്നത്. ആഗ്രഹങ്ങളും വികാരങ്ങളും അതേപടി നിറവേറ്റിക്കൊണ്ടിരിക്കുക ജൈനവ സഭാവമാണ്. ധാർമിക ബോധത്തിന്റെ പേരിൽ അല്ലെങ്കിൽ കൂടുതൽ ഉന്നതമായ ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ചില ആഗ്രഹങ്ങളും അഭിലാഷങ്ങളും-പൂർത്തീകരിക്കാൻ സൗകര്യമുണ്ടായിട്ടും- വർജിക്കുകയോ മാറ്റിവയ്ക്കുകയോ ചെയ്യുമ്പോഴാണ് മനുഷ്യൻ ഇതര ജീവികളിൽനിന്നു വ്യതിരിക്തനാകുന്നത്. ഈ വ്യതിരിക്തത എത്രത്തോളം വിപുലവും പ്രത്യക്ഷവുമാകുന്നുവോ അത്രത്തോളം അവന്റെ സംസ്കാരം ഉദാത്തമാകുന്നു. ജഡികോശങ്ങളെ കീഴടക്കാനുള്ള പരിശീലനമാണ് വ്രതാനുഷ്ഠാനം. ദൈവ ഭക്തിയുടെ അനിവാര്യതാൽപര്യമായ ആത്മ നിയന്ത്രണവും സഹനശീലവും അതുവഴി വിശ്വാസി സ്വാധീനമാക്കുന്നു.

വർഷത്തിലെ 11 മാസക്കാലത്തെ ലൗകിക ജീവിതം വിശ്വാസിയുടെ ആത്മാവിലേല്പിച്ചിട്ടുള്ള മാലിന്യങ്ങൾ കഴുകിക്കളയാനുള്ള കാലമാണ് റമദാൻ മാസം. ദൈവപ്രീതി മാത്രം ലക്ഷ്യമാക്കി അവൻ തന്റെ പ്രാഥമിക ജീവിതാവശ്യമായ ഭക്ഷണവും വെള്ളവും വർജിക്കുന്നു. അതുവരെ ചെയ്തുപോയ കർമ്മങ്ങളെക്കുറിച്ച് ആത്മ വിചാരണ നടത്തുന്നു. പാപങ്ങളിൽ പശ്ചാത്തപിക്കുന്നു. പുണ്യങ്ങളിൽ ഉത്സാഹിക്കുന്നു. മുസ്ലിംകൾ കൂടുതൽ ദാനധർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതും നമസ്കാരം, ഖുർആൻ പാരായണം തുടങ്ങിയ പുണ്യങ്ങളിലേർപ്പെടുന്നതും റമദാൻ മാസത്തിലാണ്. റമദാനിൽ അവർ നിശാനമസ്കാരത്തിൽ കൂടുതൽ തൽപരരാകുന്നു. പള്ളികളിൽ നിശാനമസ്കാരം തറാവീഹ് എന്ന പേരിൽ സംഘടിതമായി നടത്തപ്പെടുന്നു. റമദാനിൽ ചെയ്യുന്ന പുണ്യകർമ്മങ്ങൾക്ക് മറ്റു നാളുകളിൽ ചെയ്യുന്നവയെക്കാൾ എത്രയോ ഇരട്ടി പുണ്യവും പ്രതിഫലവുമുള്ളതായി പ്രവാചകൻ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ദൈവഭക്തിയും ആത്മശുദ്ധിയുമാണ് വ്രതത്തിന്റെ കാതൽ. അതിന്റെ അഭാവത്തിൽ വ്രതാനുഷ്ഠാനം നിർജീവവും നിഷ്ഫലവുമായിരിക്കുമെന്ന് പ്രവാചകൻ താക്കീതു ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: “അസത്യഭാഷണവും ദുർവൃത്തിയും ഉപേക്ഷിക്കാത്തവൻ അന്നവും വെള്ളവും ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിൽ അല്ലാഹുവിന് ഒരു താൽപര്യവുമില്ല.”

കീഴ്ക്കു വെള്ള കീറുന്നതു മുതൽ സൂര്യാസ്തമയം വരെയാണ് വ്രതാനുഷ്ഠാനത്തിന്റെ സമയം. രാത്രികാലത്ത് ഭക്ഷണം കഴിക്കാം. സ്ത്രീ സംസർഗവുമാകാം. രാത്രി വ്രതം പാടില്ല. അസ്തമിച്ചാലുടനെ വ്രതം ഭേദിച്ചുകൊള്ളണം. ഈത്തപ്പഴംകൊണ്ടോ വെള്ളംകൊണ്ടോ ആണ് വ്രതം അവസാനിപ്പിക്കേണ്ടത്.

റമദാനിലെ നിർബന്ധ നോമ്പിനു പുറമേ ചില ഐഹിക വ്രതങ്ങളുമുണ്ട്. ദുൽഹ്ജ്റ ബന്താൻ നാളിലും മുഹ്ററം 9-10 തിയ്യതികളിലും പിന്നെ തിങ്കളാഴ്ചകളിലും വ്യാഴാഴ്ചകളിലുമെല്ലാം വ്രതമനുഷ്ഠിക്കുന്നത് പുണ്യകരമായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു.